

## A webes akadálymentesítés helyzete Magyarországon

*Pataki Máté, [mate.pataki@w3c.hu](mailto:mate.pataki@w3c.hu)*

*Richter Viktor, [richter.viktor@w3c.hu](mailto:richter.viktor@w3c.hu)*

*W3C Magyar Iroda*

### **Kivonat**

Napjainkban egyre többet hallani a honlapok akadálymentesítéséről, mint igény egyre gyakrabban merül fel az állam, illetve a különböző rászorulókat támogató szervezetek részéről. Ennek ellenére nagyon kevés az akadálymentes honlap, az oktatási intézményekből továbbra is úgy kerülnek ki az informatikusok, hogy még csak lehetőségük sem volt megtanulni, mit is jelent egy akadálymentes honlap kialakítása.

A hazai helyzet áttekintése egy jó kiindulópont ahhoz, hogy hogyan érdemes, illetve hogyan nem érdemes akadálymentes honlapot készíteni. Az előadásban a konkrét példákon keresztül mutatjuk be az akadálymentes honlapokkal szemben támasztott alapvető követelményeket, illetve a leggyakoribb hibákat.

### **A World Wide Web Consortium (W3C)**

A World Wide Web Consortiumot (W3C) Tim Berners-Lee alapította 1994-ben az MIT-n azzal a céllal, hogy ajánlások, szabványok révén segítsen megeremteni a különböző web-technológiák összhangját, előremozdítsa a web fejlődését és garantálja széleskörű felhasználhatóságát. Három anyaintézménye az amerikai MIT, a franciaországi székhelyű ERCIM és a japán Keio Egyetem. A W3C a webszabványok fejlesztésének nyilvános fóruma, ahol az ajánlások kidolgozása a semlegesség és egyetértés szem előtt tartásával folyik, a tagszervezetek képviselői és a nagy nyilvánosság bevonásával. A konzorciumnak ma több mint 400 tagja van szerte a világon, fejlesztők, kutatólaboratóriumok, termékforgalmazók, tartalom-szolgáltatók, mindazon területek képviselői, akik elkötelezettek a web egységesítése iránt. A W3C-nek három magyar tagja van: az MTA SZTAKI, a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem, valamint a KOPINT-DATORG. A helyi közösségekkel való kapcsolattartást 17 regionális iroda segíti.

## **A W3C Magyar Iroda**

A 2002-ben alakult W3C Magyar Irodának az MTA SZTAKI Elosztott Rendszerek Osztálya ad otthont. Az iroda fő célja a magyar webes élet fejlődésének elősegítése, a nemzetközivel kompatibilis hazai webes szabványok kidolgozása. Az iroda fontos feladata, hogy a magyarországi intézményekkel (egyetemekkel, főiskolákkal, kormányzati szervekkel, kutató-fejlesztő intézetekkel, civil szervezetekkel) és cégekkel megismertesse a konzorcium fejlesztéseit (szabványait, specifikációit, irányelveit, szoftvereit), és folyamatos tájékoztatást adjon róluk. Az iroda ezen kívül célul tűzte ki, hogy részt vesz az Internet és a Web témájában a magyar viszonyoknak megfelelően kialakítandó szabványok kidolgozásában.

Fő tevékenységeink és szolgáltatásaink:

- Magyar nyelvű információ nyújtása:
  - Weboldal, hírlevél, RSS, szóróanyagok
  - Wiki-oldalak (Szemantikus Web Wiki, W3C-dokumentumok fordítása Wiki)
  - Fordítások (RDF, OWL, illetve készülőkben: XML 1.1, SOAP 1.2, UAAG 1.0)
- A W3C-technológiák népszerűsítése
  - Rendezvények szervezése
  - Előadás tartása konferenciákon, workshopokon
  - Akadálymentességi és használhatósági tanulmányok készítése és tanácsadás (pl. Nemzeti Fejlesztési Hivatal, Magyarország.hu)
  - Mobil Web követelményeinek való megfelelést segítő tanácsadás

## **W3C - Web Accessibility Initiative (WAI)**

A W3C Web Accessibility Initiative a W3C akadálymentesítési kezdeményezése. Ezen belül több csoport is működik és dolgoz ki akadálymentesítéssel kapcsolatos szabványokat. A legfontosabb ezek közül a Web Content Accessibility Guidelines (WCAG), melynek az 1.0-ás változata 1999 májusa óta él. Már készül a sokkal részletesebb 2.0-ás változat is, amely még munkaterv fázisban van. Ennek része lesz egy részletes útmutató az akadálymentesítéshez indoklással és megértést segítő résszel. Ez már nem csak HTML-oldalakra fog vonatkozni, hanem sokkal általánosabban fogalmazza meg a célokat, hogy egyéb technológia használata esetén is lehessen alkalmazni, így egy sokkal szélesebb közönségnek fog szólni.

Mivel a 2.0-s még nem tekinthető véglegesnek, így most inkább az 1.0-s alapján nézzük meg, mit is jelent egy akadálymentes honlap.

A WCAG 1.0 három szintet különböztet meg, WAI-A, WAI-AA és WAI-AAA. Mindegyik szinthez különböző feltételek tartoznak, amiket be kell tartani. A WAI-A a minimum követelmény ahhoz, hogy egy oldalt akadálymentesnek nevezünk. Egy oldalt akkor tekinthetünk WAI-AA-snak, ha betartja mind a WAI-A, mind a WAI-AA követelményeit. Az akadálymentesség szintjét jelző, a szintnek megfelelő logót ki lehet tenni a honlapra, jelezve, hogy ez egy akadálymentes honlap.



WAI logók

Az alábbiak inkább csak példák arra, hogy mire kell vigyázni, semmiképp sem tekinthető teljesnek a lista, inkább csak egy kis bemutató, hogy viszonylag egyszerűen teljesíthető követelmények betartásával akármelyik oldal könnyedén akadálymentesíthető.

### **Fogyatékossgal élők**

Nagy csoportja az akadálymentes honlapot igénylőknek a fogyatékossgal élők (vakok, gyengénlátók, színvakok, hallássérültek, mozgássérültek, értelmi fogyatékosok). Sokszor összetévesztik az akadálymentes honlapot a vakbarát honlappal. Utóbbi egy kizárólag vakok számára készült kivonata egy oldalnak, ami semmiképp sem jó megoldás, mert a többi rászorulónak nem alkalmas ez a honlap, ráadásul a vakok számára is az lenne a legkényelmesebb, ha ugyanazt a honlapot érnék el, mint a többiek, és ezáltal ugyanahhoz az információhoz férnének hozzá.

**Budapestportál**

Hírek  
 Város  
 Országgyűlés  
 Szolgáltatás  
 Programok  
 Európa Unió  
 Civil Ököl  
 E-ügyintézés  
 E-Előzetes  
 Választás 2006-2007  
 Aktuális  
 Hírek

Szervezeti, személyzeti adatok  
 Tervezési és szervezési adatok  
 Gazdálkodási adatok  
 Budapest Főváros  
 Önkormányzatának 2007. évi jogi és pénzügyi információi

Keresés

(+) Budapesti hírek  
 (+) Forum  
 (+) Magyarországi hírek  
 (+) Személyes  
 (+) Személyes  
 (+) Linkgyűjtemény  
 (+) English  
 (+) Deutsch  
 (+) Français

**Városházi hírek**

**KÖZLEHMÉNY: Ingyenes sporteszközök a diákoknak**  
 A Fővárosi Önkormányzat ingyenesen bocsátja rendelkezésre a tulajdonában lévő sporteszközöket diákok számára. A sporteszközöket közérőlag közoktatási intézmények, az önkormányzati általános- és köznevelési felhatalmazottak, de az intézmények keretei között szervezett csoportok számára is kiadhatják.

**Közlekedés: Váci út felújítása az M0-ás környelvi építési kapcsolódáson**  
 A Budapesti elővárosi közlekedési szakosztály felkérésére a Fővárosi Önkormányzat, a Gazdasági és Közlekedési Minisztérium, a IV. kerületi Önkormányzat és a Nemzeti Infrastruktúra Fejlesztő Zrt. (korábban IFA Rt.) között a megállapodás értelmében a Fővárosi Önkormányzat és a Nemzeti Infrastruktúra Fejlesztő Zrt. közötti megállapodás alapján a Váci utat a Főút utól 1100 méter hosszú szakasza megújítják, amely összesen 13 megállóval új útfelületet jelent, továbbá a Váci út és Sziget utca közötti szakasza négy sávossá bővíti.

**Kerületi hírek**

**Új megalálható a Palota-buszok vonalán**  
 Október 24-ől lakossági létező a Palota-buszok új megalálható, a XV. kerületben a Szertmárvány Utca és a Pálos Center boltjaitól megközelítő a buszmegálló mellett is megállnak. A megalálható neve Sári utca.

**A "Terézvárosi leaszabb udvara" elismerést a Dessewffy utca, sz. térszabhat nyerte el**  
 Terézvárosi Önkormányzat az elmúlt év nagy sikere után idén is kereste "Terézvárosi leaszabb udvara", amellyel elismeri azon lakosokat, akik megújítják a térszabhat szűkebb környezetük, s ezzel a terület éhétőbbé válszított. 2007. évben "Terézvárosi leaszabb udvara" elismerést a Dessewffy utca, sz. térszabhat lakosságok nyerte el.

**Budapesti hírek**

**Megnyílt az Erzsébet híd a gyalogosok előtt**  
 Megnyílt az Erzsébet híd a gyalogosforgalom előtt - közölte a BFK sajtóügykelete vasárnap reggel. A kordonokat éjszaka elszállították, minden visszaállt rendes állapotába.

**Animáció Világnapja - ingyenes vetítések egész nap**  
 Az ASIFA magyarországi szervezete, a Manifeszt/ASIFA Hungary és a Mozinét magazin szervezésében Budapest négy helyszínén délelőtt 10 órától este 11-ig az animációé a filmvásznon.

**Lego kiállítás Budapesten**  
 Ezer négyzetméteren nyílt Lego kiállítás csütörtöktől a budapesti Sugár Árnaházban. A közkezdvelt játék létrehozásának 75. évfordulója alkalmából nyíló ingyenes kiállításon számos látnivalót kínálnak az érdeklődőknek.

**Rendkívüli temetői járatokat indít a BKV - vasárnapi FŐVINFORM hírek**  
 A temetőkhöz közkekedő járatok sűrűbben indulnak és rendkívüli temetői járatokat is közkekedtet a BKV ma, valamint november 1-jén és 2-án: az Új köztemetőhöz, az Erzsébeti, a Megyeri, a Csepeli, a Budafoki és az Óbudai temetőhöz.

**Budapestre látogatott a dalai láma második helyettese**  
 Magyarországra látogatott a dalai láma és a pancsen láma utáni legmagasabb rangú buddhista vallási méltóság, a mongol származású Halha Dzsabzandamba Bogdo Gegen Rinpoce, aki péntek és vasárnap között tanítást ad a Mathias Corvinus Kollégiumban Budapesten. Erről maga a vallási vezető beszélt.

Budapest Portál sima és „vakbarát” oldala

Nagyon fontos, hogy a képek el legyenek nevezve, hogy azok is, akik nem látják a képeket (vakok, gyengénlátók, szöveges böngészőt, mobiltelefont használók), hozzáférjenek a képek által reprezentált információhoz.

**BME Ergonómia és Pszichológia Tanszék**

**Nyitólap**

Iránytű  
 munkatársak  
 oktatás  
 k+f  
 partnerek  
 ergonómia

**Iránytű**  
 Ismerkedjen meg tanszékünkkel

**Munkatársak**  
 Elérési információk, életre

**Oktatás**  
 Oktatással kapcsolatos s dokumentációk, órai any

**K+F**  
 (Kutatás+ Fejlesztés)  
 A tanszék kutatásai, erc Termékinformációs Labor

**Partnerek**  
 Akik a tanszékkel tartana kapcsolatot.

**Ergonómia**  
 Minden, ami az ergonómia kapcsolatos.

Image Az Ergon

Image Iránytű Ismerkedjen meg tanszékünkkel

Image Munkatársak Elérési információk, életre

Image Oktatás Oktatással kapcsolatos s dokumentációk, órai any

Image K+F (Kutatás+ Fejlesztés) A tanszék kutatásai, erc Termékinformációs Labor

Image Partnerek Akik a tanszékkel tartana kapcsolatot.

Image Ergonómia Minden, ami az ergonómia kapcsolatos.

Levél a webmesternek

Image MM Ugrás a Műszaki Menedzser Szak Termékinformációs modul honlapjára

Image EPT logo Letölthető flash animáció az Ergonómia és Pszichológia Tanszékéről (27)

Ugyanaz a honlap képekkel és azok nélkül

A honlap készítése során fel kell készülni arra, hogy nem csak egy adott böngészővel fogják az oldalt látogatni, így nem lehet akadálymentes az az oldal, amely egyes böngészőkön nem jelenik meg rendesen.



MVGYOSZ honlapja Internet Explorer és Opera alatt

Így például a Magyar Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetsége a honlapja Opera alatt rosszul jelenik meg, minden bekezdésnek csak az első sora látszik.

Kerülni kell a pontos pozicionálást igénylő műveleteket is, például nagyon szűk menüsávok, kisméretű X-ek az ablak bezárásához komoly problémát okoznak egy mozgássérültnek, de egy idősebb, beteg ember is nehezen fogja eltalálni.

### Technológiailag megkülönböztetettek

Azok is hátrányos helyzetűnek számítanak, akik régi lassú gépet, vagy esetleg modern, de kis képernyővel, kevés memóriával rendelkező eszközt használnak böngészésre. Ezeken az eszközökön sok oldal nagyon lassan, vagy egyáltalán nem jelenik meg. Érdeemes például odafigyelni, hogy az oldal mérete mekkora, hiszen egy ma még nem ritkának számító modem kapcsolatnál már az 1Mb-os oldal is több mint két percig tart, mire lejön. Nem is

beszélve a kevés memóriával rendelkező okostelefonokról, amelyeknek esetleg be sem fér így a teljes oldal a memóriájukba.

A különböző szkriptek és kiegészítők is gyakran meggátolják az oldalra látogatót a tartalom megnézésében. Sok gép nem képes Flash vagy Java futtatására, és a JavaScript sem minden gépen működik rendesen. Nyugodtan lehet ezeket a technológiákat használni, sőt a JavaScript segítségével sok kényelmi funkció megvalósítható, de érdemes úgy kialakítani az oldalt, hogy ezek nélkül is használni lehessen.

### **Speciális célcsoportok**

Akadálymentes honlap készítésekor arra is érdemes odafigyelni, hogy különböző korú és képzettségű emberek fogják látogatni az oldalt. Az idősek számára például elengedhetetlen, hogy a betűk mérete növelhető legyen, ezt a funkciót rá lehet, sőt érdemes is rábízni a böngészőre, csak arra kell figyelni, hogy a betűméretek az oldalon relatív méretben és ne fixen, pontokban legyenek megadva.

Az is fontos, hogy ne használjon szakzsargont az oldal. A sűgő szépen szerkesztett, könnyen érthető legyen, és ne önmagukkal legyenek megmagyarázva a kifejezések (kevés segítséget nyújt pl.: "jelszó: ide a jelszó jön").

### **Működés ellenőrzése**

A honlap működését érdemes ellenőrizni több böngészőben is, hogy biztosan az jelenik-e meg mindegyikben, amit szeretnénk. Internet Explorerből egy gépre tulajdonképpen nem lehet két verziót feltenni, de két különböző verziót futtató gépet könnyen lehet találni. A többi böngészőből több verzió is elfut ugyanazon a gépen, így érdemes legalább a legújabb és az egyel korábbi verzióon tesztelni a honlapunkat. Egy szöveges böngészőt is érdemes használni, hogy képek nélkül mennyire jól lehet az oldalon navigálni, és minden információ elérhető-e így is. Egy vak felhasználó tulajdonképpen így éri el az oldalt.



### A szezon legjobb röhögőgörcse

TMX Elmo  
Fisher Price  
2006-10-05, 12:17 - [szily](#) [kütyü](#)



Tíz éve, hogy kihozták a Szezám utca rokonszenves, piros bundás szereplőjét, a gúliszemű Elmót csikizhető bábuváltozatban. A jubileumot a Fisher-Price igazán ütösen ünnepli, megjelent ugyanis a TMX Elmo baba, aki a legragadósabb fetrengős-talajcsapkodós röhögőgörcsöt produkálja a játékipar történetében. [Nézzé meg a filmet](#), ami garantáltan felbolygatja az iroda unalmát!



### A szezon legjobb röhögőgörcse

TMX Elmo  
Fisher Price  
2006-10-05, 12:17 - [szily](#) [kütyü](#)



Tíz éve, hogy kihozták a Szezám utca rokonszenves, piros bundás szereplőjét, a gúliszemű Elmót csikizhető bábuváltozatban. A jubileumot a Fisher-Price igazán ütösen ünnepli, megjelent ugyanis a TMX Elmo baba, aki a legragadósabb fetrengős-talajcsapkodós röhögőgörcsöt produkálja a játékipar történetében. [Nézzé meg a filmet](#), ami garantáltan felbolygatja az iroda unalmát!



### A szezon legjobb röhögőgörcse

TMX Elmo  
Fisher Price  
2006-10-05, 12:17 - [szily](#) [kütyü](#)



Tíz éve, hogy kihozták a Szezám utca rokonszenves, piros bundás szereplőjét, a gúliszemű Elmót csikizhető bábuváltozatban. A jubileumot a Fisher-Price igazán ütösen ünnepli, megjelent ugyanis a TMX Elmo baba, aki a legragadósabb fetrengős-talajcsapkodós röhögőgörcsöt produkálja a játékipar történetében. [Nézzé meg a filmet](#), ami garantáltan felbolygatja az iroda unalmát!

Működés ellenőrzése (IE6, Opera8, Opera5)

## W3C Validator

Ahhoz, hogy minden böngésző biztosan meg tudja jeleníteni a honlapot, a minimum követelmény az, hogy a HTML, XHTML, CSS, stb. kódok a szabványban előírt módon legyenek megírva, validak legyenek. Ezt könnyen lehet ellenőrizni a W3C Validátor (<http://validator.w3.org/>) segítségével.

W3C Markup Validation Service v0.7.3

Result: **Failed validation, 20 errors**

Address: <http://www.w3c.hu/>

Encoding: windows-1250 (detect automatically)

Doctype: (no Doctype found) (detect automatically)

No DOCTYPE found! Attempting validation with HTML 4.01 Transitional.

The DOCTYPE Declaration was not recognized or is invalid. It is probably from the File or Public Identifiers section of a DTD, or that the Declaration is not using correct syntax. Validation has been performed using a default "fallback" Document Type Definition that closely resembles "HTML 4.01 Transitional", but the document will not be valid until you've corrected this problem with the DOCTYPE Declaration.

Learn more about DOCTYPE in our FAQ.

**This page is NOT valid (no Doctype found).**

Below are the results of attempting to parse this document with the SGML parser.

1. Line 1 column 2: no document type declaration, implying "DOCTYPE HTML 5.1 STRICT".

The checked page did not contain a document type (DOCTYPE) declaration. The W3C Validator is unable to verify with a DTD, but this is only so because not all pages are valid HTML 4.01 Transitional. It is highly recommended that you use the correct DOCTYPE declaration in your document - information on doing so is available in the HTML 4.01 Transitional document. This page was last modified on 12/12/2006.

W3C Markup Validation Service v0.7.3

Result: **Passed validation**

Address: <http://www.w3c.hu/>

Encoding: iso-8859-2 (detect automatically)

Doctype: XHTML 1.0 Transitional (detect automatically)

Root Namespace: <http://www.w3.org/1999/xhtml>

Revalidate With Options

Revalidate:  Show Source  Verbose Output  Validate error pages

Note: The Validator XML support has some limitations.

**This Page Is Valid XHTML 1.0 Transitional!**

Tip Of The Day: [Beyond Validation](#)

The document located at <http://www.w3c.hu/> was checked and found to be valid XHTML 1.0 Transitional. This means that the resource in question identified itself as "XHTML 1.0 Transitional" and that we successfully performed a formal validation using an SGML or XML Parser (depending on the markup language used).

W3C XHTML To show your readers that you have taken the care to create an interoperable Web page, you may display this icon on any page that validates. Here is the HTML you could use to add this icon to your Web page:

```
<img alt="Valid XHTML 1.0 Transitional icon" data-bbox="515 765 695 785"/>
```

If you like, you can download a copy of this image (in PNG or GIF format) to keep in your local web directory, and change the HTML fragment above to reference your local image rather than the one on this server.

Egy hibás és egy valid oldal a W3C Validátorban

## **Összefoglalás**

A fenti szempontokat figyelembe vevő oldal elkészítése csak kis odafigyelést igényel. Egy akadálymentes honlap ugyanakkor sokkal szélesebb közönséghez jut el, a fogyatékkal élőkön kívül így például az idősebb generációnak és a mobil-használóknak is lehetővé tettük a honlapon lévő információk elérését.

## **Hivatkozások**

W3C Consortium – <http://www.w3.org>

W3C Magyar Iroda – <http://www.w3c.hu>

MTA SZTAKI Elosztott Rendszerek Osztály – <http://dsd.sztaki.hu>

W3C-WAI – <http://www.w3.org/WAI/>